Wikipedia

Rusinski jezik

*Ovo je glavno značenje pojma **Rusinski jezik**. Za druga značenja, pogledajte Rusinski jezik (razdvojba).*

Poljsko-rusinski natpis

Rusinski jezik (ponegdje se navodi kao istočnorusinski; ISO 639-3: rue (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=rue)) je jezik koji se uglavnom govori u zapadnoj Ukrajini, kao i u susjednim regijama Slovačke i Poljske. 560,000 govornika u Ukrajini (2000); ukupno 623,960 u svijetu, i to 24,200 (2001 popis) u Slovačkoj gdje je 60% Rusina asimilirano u Slovake i jezično i kulturno; Nepoznat broj u Bjelorusiji. U južnoslavenskim zemljama govori se zapadna varijanta gdje ga nazivaju zapadnorusinskim, ali ovaj jezik ili mikrojezik nije priznat kao poseban jezik i nema svog kodnog naziva. Rusinskim govore etnički Rusini, koji naseljavaju navedeno područje. Rusinski (u Vojvodini nazivan istočnorusinski) jezik spada u grupu istočnoslavenskih jezika i razlikuje se od zapadnorusinskoga, koji spada u grupu zapadnoslavenskih jezika.[1] Institut za rusinski jezik i kulturu osnovan je u Prešovu 1993. Rusinski književni jezik je kodificiran i priznat u Slovačkoj 1995., po stavovima državne vlade i akademika u Bratislavi.

Sadržaj

Povijest

Pisane tragove rusinske/slavenske kulture moguće je naći i u runskim zapisima u srednjoj Europi, jer je prije pojave ćirilice i glagoljice vjerojatno korišteno runsko pismo kao opće rašireno u Europi od 1. do 12. stoljeća kada je potpuno zamjenjeno ćirilicom i latinicom.

Jezik koji se naziva crkvenoslavenski, staroruski, crkvenosrpski, staroukrajinski, starobjeloruski itd. može se jednakim ako ne i većim pravom nazvati starorusinskim, jer su u vrijeme prijevođenja Biblije sa grčkog, Rusini naseljavali područja od Balkanskog poluotoka do Skandinavije i od Crnogdo Baltičkog mora i to je bio jezik na koji je prvo prevedena Biblija.

Bugari su se pri svom doseljavanju na Balkan sretali i ratovali sa Rusinima i još i danas u njihovom jeziku možete naći naziv „Rusnacite" pod kojim podrazumijevaju Ruse. Starobugarski jezik je jezik Rusina, odnosno dijalekt slavenskog jezika koji je bio najrašireniji i koji su Bugari naučili.

Rusini u Srednjoj Europi tj. u Moravskoj, primili su kršćanstvo od Ćirila i Metoda oko 866. godine, znači 122-125 godina prije Rusina u podkarpatskoj Rusiji u kojoj su bili pokršteni oko 988. godine.

Ćiril i Metod prevodili su crkvene knjige na svoj maternji jezik koji su najbolje znali a kojim se govorilo i u Moravskoj. Prevođenje knjiga na jezik koji Moravci ne bi razumijeli, ne bi imalo smisla jer su već propali takvi pokušaji na njemačkom i latinskom jeziku.

Rusinski je bio službeni jezik u poljsko-litvanskoj kneževini i na njemu je vođena državna korespondencija i službena bogosluženja još od vremena Ćirila i Metoda, pa do raspada Kneževine.

Prva gramatika rusinskog jezika *Карпаторусский букварь (Karpatorusskij bukvar')* (1931) [2] i *Буквар. Перша книжечка для народных школ. (Bukvar. Perša knyžečka dlja narodnŷch škol.)* (1935).[3]

Poveznice

- Rusini
- Zapadnorusinski jezik
- Istočnoslavenski jezici

Izvori

1. Dubravko Škiljan: *Pogled u lingvistiku*, 4. izmijenjeno izd., Opatija : Naklada Benja, 1994., ISBN 953-6003-07-4, str. 25.
   „*U Njemačkoj, u predjelu Lužice, između gradova Cottbus i Bautzen, oko 75.000 stanovnika govori* lužičkosrpski *ili* sorapski *ili* vendski *(sa dva dijalekta:* gornjolužički *i* donjolužički*), no većina je govornika dvojezična, i pritisak njemačkog je snažan. Tu se ubraja i* rusinski *kojim govori dvadesetak tisuća ljudi, uglavnom u Vojvodini.*”
   (Škiljan, 1994., 25.)
2. (1931) *Карпаторусский букварь* (Rusinski jezik)
3. (1935) *Буквар. Перша книжечка для народных школ. (Bukvar. Perša knyžečka dlja narodnŷch škol.)* (Rusinski jezik)

Vanjske poveznice

- Ethnologue (14th) (http://www.ethnologue.com/14/show_language.asp?code=RUE)
- Ethnologue (15th) (http://www.ethnologue.com/15/show_language.asp?code=rue)

Ethnologue (16th) (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=rue)

Istočnoslavenski jezici (5) ⇒ Slavenski jezici

Istočnoslavenski jezici (5) Bjeloruski • Rusinski • Ruski jezik • Staroruski † • Ukrajinski

† Povijesni jezik